

Izbija vsek dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

Bojne ladje napadle japonsko mesto

Admiral Nimitz razkril ogromne japonske izgube

KITAJSKE ČETE UDARLE V KWEILIN

Guam, 30. jul.—Enote ameriške in britske bojne mornarice so sipale šrapnele na Hamamatsu, važno železniško križišče, ki je bilo pod napadom japonske vojske. Poškodovale najmanj 196 japonskih parnikov, dočim so letalci uničili 283 bojnih letal v zadnjih dveh dneh.

Šest japonskih bojnih ladij je bilo potopljenih zadnjo soboto pri Kureju, mornarični bazi. Počilo iz glavnega stana admirala Halseyja, poveljnika tretje ameriške bojne mornarice, pravi, da je treščilo čez tisoč ton izstrelkov na Hamamatsu, ki leži 120 milj južnozapadno od Tokija. To železniško križišče leži tri milje od obrežja.

Šest japonskih mest je bilo prej tarča bombardiranja iz zraka. Ameriške letelce trdnjave so vršile čez tri tisoč zažigalnih in razstrelivih bomb na ta mesta.

Guam, 28. jul.—Letala anglo-ameriške bojne mornarice so zadnje dni zadržala japonskemu letalstvu in letalski sili enega največjih udarcev. Bojna mornarica se je s svojimi letalstvi uspešno v osrčje Japonske, v Notranje morje in povzročila na njem, kakor tudi v pristaniščih tega morja pravi pekel.

Mornariška bojna letala, po številu več kot 1500, so v zadnjih dveh dneh potopila ali poškodovala 308 japonskih ladij in poškodovala 370 letal.

Na Notranjem morju so se nahajali zadnji ostanki japonske bojne mornarice, ki so bili glavna tarča zračnih napadov zadnjih dni. Poročilo iz glavnega stana admirala Nimitza pravi, da je japonska bojna mornarica zdaj domalega popolnoma uničena. Dosti več bojnih ladij ne more imeti; kolikor jih še ima v domačih vodah, so večina poškodovane.

Prošlo sredo so anglo-ameriška bojna letala kljub slabemu vremenu razbila 82 trgovskih in bojnih ladij, prejšnji dan pa 226. Poleg tega so ameriška letala razbila 132 japonskih letal, 148 pa poškodovala; angleška pa so jih 24 razbila in 96 poškodovala.

Od 20. jul. je Japonska izgubila 725 trgovskih in bojnih ladij, to je potopljenih in poškodovanih, in 928 letal, ki so bila uničena ali poškodovana.

Na zavrnjen anglo-ameriškega in kitajskega ultimata po japonski vladi so ameriška letala odgovorila z metanjem letakov na enajst japonskih mest. Na teh letakih je bilo rečeno, da bodo štiri izmed enajstih navedenih popolnoma uničena iz zraka.

Letaki pozivajo prebivalstvo tega mesta, naj jih takoj zapusti, ako se hočejo izogniti smrti in plamenih in razvalinah. Mesta, ki so dobila ta poziv in grožnjo, se nahajajo širom Japonske. Kakšno paniko so ti letaki povzročili v navedenih mestih, si je lahko predstavljati.

Iz Čungkinga pa je prišlo poročilo, da je kitajska armada zavzela mesto Yangso in udrla v Kweilin. Obe mesti se nahajata v provinci Kwangsi. Prejzle so tudi neko važno cesto in zapre pot 60,000 Japoncem, ki so na umiku v severno Kitajsko.

Leon Blum pričal proti Petainu

Nazval ga je za izdajalca Francije

Pariz, 28. jul.—Leon Blum, voditelj francoskih socialistov in bivši premier, je bil prva priča proti maršalu Petainu, ki ga je direktno obtožil veleizdaje. Vse druge državne priče pred njim so se na veleizdajskem procesu izognile direktni obdolžitvi. Ne pa Blum.

On tudi ni čakal, da bi ga Petainovi zagovorniki vprašali, ako smatra, da je obtoženec kriv veleizdaje. Takoj v pričetku svojega govora, ki je trajal eno uro, je dejal, da bo zagovornikom prihranil to vprašanje. Začel je naštevati razne akte višijske vlade in Petainovo kolaboriranje z okupatorjem, kar vse on smatra za veleizdajo.

Dejal je, da je po skrušenju Francije leta 1940 Petain dobil od izrednega zasedanja parlamenta, ki se je vršilo pod senco Hitlerjeve Nemčije, le pravico, da spremeni nekatere točke ustave, ne pa, da ustvari popolnoma novo državno formo po načelih fašizma. Obrnil se je k porotnikom in sodnikom in dejal: "Gentlemen, tako veliko pomanjkanje moralnosti je izdajstvo."

Blum je bil do zdaj tudi edini prič, ki ni kazal nobene sebstne mrznje do Petaina in tudi ni iskal nobenih simpatij za svojo osebo, čeprav so se mu parkrat vili solze po licu. On je bil več kot dve leti v notoričnem nacističnem koncentracijskem taborišču Buchenwaldu. Leta 1941 pa ga je bil Petain postavil pred sodišče v Riomu, ker je skušal njemu, Reynoudu in Mandelu naprtiti odgovornost za vojno in poraz Francije.

Blum pa je na riomskem procesu zaobrnil mizo in postavil Petaina in druge na zatožni klop, nakar je bil proces hitro končan brez vsakega zaključka. Blum je bil potem vržen v trdnjavski zapor, leta 1943 pa izročen Nemcem. Da se je po porazu Nemčije vrnil živ v Francijo, je zgolj naključje, kajti naciji so ga nameravali umoriti, toda je med njimi nastala prevelika zmeda radi naglega prodiranja zaveznikov v zadnjih dneh vojne.

Pridelek breskev je obilen

Chicago. — Letošnji pridelek breskev je tako obilen kot že dolgo ne. Na trg že prihajajo breskve iz južnih držav, v prihodnjih dneh pa pridejo na trg tudi illinoiske breskve, potem pa iz Michiganu. Vlada priporoča gospodinjstvom, naj konzervirajo čim več breskev, pri čemer naj štejejo s sladkorjem, ker ga primanjkuje.

Luksemburška bo imela "armado"

Luxemburg, 25. jul.—Mala Luksemburška vojvodina si je umislila prvo armado v svoji zgodovini. Poveljnik "armade" je polkovnik Arnold Sommer, Američan iz Albiona, N. Y.

Milijoni oseb repatriiranih

London, 26. jul.—Doselej je bilo že 6,000,000 oseb, ki so bile razkropljene po Evropi, repatriiranih. To število vključuje ujetnike, suženjske delavce in prebeglance, ki so se sedaj vrnili domov. Ostaneta še dva milijona teh nesrečnikov, da se vrnejo na svoje domove.

Čarter potrjen z veliko večino

Samo dva senatorja glasovala proti

Washington, D. C., 29. jul.—Senat je potrdil čarter, ki je bil sprejet in podpisan na konferenci Združenih narodov v San Franciscu, z 89 proti dvema glasovoma. Čarter je podlaga svetovni organizaciji za vzdrževanje in zaščito miru.

Samo dva senatorja sta glasovala proti ratifikaciji čarterja: Shipstead, republikanec iz Minesote in Langer, republikanec iz Severne Dakote. Senator Hiram Johnson, republikanec iz Californije, ki se je boril proti Ligi narodov po zaključku prve svetovne vojne, se ni udeležil glasovanja zaradi bolezni.

Da bo čarter ratificiran z veliko večino, je bilo očitno, ko se je pričela debata. Ratifikacija pomeni konec ameriške izolacije.

Bombnik treščil v newyorški nebotičnik

New York, 29. jul.—Bombnik tipa B-25 je treščil v Empire State Building, najvišje poslopje na svetu, v megli. Naredil je veliko luknjo v steni poslopja in zanetil požar. Najmanj 13 ljudi je bilo ubitih in 24 ranjenih.

Senator Bilbo je pravi nacist

Zidom in zamorcem obeta—"figurativno likvidacijo"

Washington.—Senator Bilbo iz Mississippija je pokazal, da med njegovimi in nacističnimi rasnimi nazori ni nobene razlike. Ko je bil pred senatom predlog, da se dovoli \$250,000 za upravo Fair Employment Practice komiteja (FEPC), čijega naloga je, da pobija rasno diskriminacijo pri uposeljevanju delavcev, je vodil tri dni obstrukcijo in izlil velike sode rasnega sovraštva na zamorce in žide.

Vašle tega je dobil mnogo protestnih pism. Nekaterim osebam je tudi pisмено odgovoril ter jih prav po prostiško ozmerjal z "dagoti" ter izlil še več svojega rasnega sovraštva na žide in zamorce, ki so mu najbolj v krvi.

Tako pismo je od senatorja prejela tudi miss Helen Feldman iz Chicaga, ki mu je bila pisala in protestirala proti njegovemu pobjanju FEPC. Tudi ona ima svojece v tej vojni in je senatorja vprašala: "Zakaj se vendar bore moji prijatelji in sorodniki? Nihče ni na bojnih poljanah oddelil njih krvi od zamorske."

Senator pravi v odgovoru, da se on bori proti 13,000,000 zamorcev in proti pet milijonom židov "v interesu in za blagostanje ostalih 120 milijonov Američanov, ko te manjšine skušajo uničiti našo svobodo in ameriški način življenja skozi to prokletost, neustavno, neameriško in komunistično monstroznost, ki je znana kot FEPC."

Dalje pravi, da bo prišel čas, ko se bo 120 milijonov "pristnih" Američanov dvignilo proti tej židovski in zamorski manjšini, ki šteje 18,000,000 državljanov, in jo "figurativno" likvidirati. Senator ni hotel reči, da jo bodo "dobesedno likvidirali", čeprav je ta misel izražena indirektno, po implikacijah.

Enake rasne nazore kot jih šli senator Bilbo so propagirali nacisti, kar jih je tudi logično vodilo v ves barbarizem. In od Balbove "figurativne" do dobesedne "likvidacije" rasnih manjšin v Ameriki je samo en korak....

JAPONSKA DOBILA ULTIMAT ZA KONČANJE VOJNE

Pogoji vključujejo 13 točk brezpogojne predaje

ZGUBILA BO OSVOJENO OZEMLJE

Berlin, 28. jul.—Združene države, Anglija in Kitajska so predložile Japonski ultimatum, na podlagi katerega lahko sklene mir, ako pristane na stavljenе pogoje, ki so ostri, vendar ji nudijo priliko, da se izogne popolnemu uničenju.

Ultimatum vključuje proklamacijo s pogoji; ako jih ne sprejme, ji preti takojšnje in totalno uničenje. Dokument so podpisali predsednik Truman, Winston Churchill in Čang Kajšek. Okoliščine izpričujejo, da je bil ultimatum izdan z vednostjo sovjetske Rusije, četudi ni bilo o tem nobenega uradnega komentarja.

Proklamacija sicer vstaja pri brezpogojni kapitulaciji in na deklaraciji, ki je bila izdana v Cairu leta 1943, vendar so nekatere podstavke modificirane tako, da se predaja lahko izvrši na milejši podlagi nego je bila predložena Nemčiji.

Predloženi ultimatum vsebuje 13 točk, v katerih so opisani glavni pogoji in način, po katerem se mora Japonska ravnati, ako jih sprejme. Ti so:

Brezpogojna predaja vseh japonskih oboroženih sil.
Določitev zaveznikijske okupacijske con na japonskem teritoriju, kjer koli bodo zavezniki to zahtevali.

Kaznovanje vseh vojnih zločincev.

Odprava japonskih militarističnih klik in voditeljev, katerih glavni cilj je vojna.

Odstopitev vseh teritorijev, ki je Japonska osvojila ali pridobila od leta 1895.

Na podlagi kairske deklaracije se bo japonska suverenost omejila na štiri glavne celinske otoke Honšu, Hokajdo, Kjušu in Sikoku ter druge manjše otoke v bližini Japonske.

Zagotovitev, da se bodo smeli vojaki, ki tvorijo japonske oborožene sile, vrniti na svoje domove, čim bodo razoroženi.

Zagotovitev, da japonski narod ne bo zaslužjen ali uničen. Garancija, da Japonska vzpostavi demokratični proces, svobodo govora in religije ter civilne svobodine.

Japonska bo smela obdržati tiste industrije, ki so potrebne njeni ekonomiji, zaka bo dobila dohod od virov surovega materiala in eventualno sodelovanje v svetovni trgovini.

Zagotovitev, da se bodo zavezniške okupacijske sile umaknile potem, ko bo Japonska ugodila vsem predloženim pogojem.

Ti pogoji so vsekakor milejši od pogojev, ki so bili predloženi Nemčiji. Ultimatum vsebuje prve jasne pogoje Japonski za predajo. Japonska ima sedaj dve alternativni: ali se poda brezpogojno z nekatereji omilitvami, ali pa nadaljuje sedanjo brezmišelnost vojno do neizbežnega uničenja.

Pogoj, ki zahteva, da Japonska odstopi vse teritorije, ki jih je dobila po letu 1895, pomeni, da bo izgubila otok Formozo, katero je dobila leta 1895, dalje Korejo, ki jo je anektirala leta 1910, poleg tega pa tudi južni del ruskega otoka Sahalina, ki je dobila po rusko-japonski vojni leta 1905, kakor tudi pristanišče Port Artur.

Ultimatum ne omenja japonske vlade niti cesarja, kar znači, da ga bodo Japonci lahko obdržali, ako bodo hoteli.

Washington, 28. jul.—Tokijski radio je par ur po prejemu anglo-ameriškega in kitajskega ultimata naznanil v svoji angleški oddaji, da je japonska

Domače vesti

Nov grob v Penni
Herminie, Pa.—Dne 15. jul. je tukaj umrla stara naseljenka mrs. Serro (Cerar), stara 65 let. V tej okolici je živel okrog 40 let. Zapušča več otrok.

Iz Clevelanda
Cleveland.—V torek je v Collinwoodu naglo umrl radi srčne kapi Jack Malovrh, star 56 let in doma iz vasi Smrečje pri Vrhniki. V Ameriki je bil 33 let in član društva 7 SDZ. Določeno leto leti pri železnici NYC, toda ne zadnje leto radi slabega zdravja. Tukaj zapušča ženo, v starem kraju pa sestro in več drugih sorodnikov. — Družina Frank Mramor je bila obveščena, da je 14. jun. umrla na Novi Gvineji njena hči Julia, ki je služila v armadi kot bolničarka in imela čin stotnice. Vzrok smrti ni bil naveden. Stara je bila 33 let in pred odhodom v armado je služila kot bolničarka v bolnišnici Lakeside. Preko morja je bila poslana kmalu po pričetku vojne, namreč januarja 1942 in služila v Avstraliji eno leto, nato pa je šla na Novo Gvinejo. Starši so prejeli za nje pismo od nje teden pred njeno smrtjo. Poleg staršev zapušča tri brate (enega v armadi) in sestro.—Na dopust je prišel za 30 dni iz južnega Pacifika Pfc. Victor Prebel. Pri vojakih je že 38 mesecev, od teh 33 mesecev na Pacifiku in je to njegov prvi dopust. Njegov brat se nahaja na Aleutskih otokih. — Častno so bili odpuščeni iz armade: Frank C. Strumbly iz South Euclida, Anthony J. Stefanec in Henry A. Zadel. — V bolnišnici St. Alexis se nahaja Joe Molek, ki je zadnji teden naglo zbolel in zdaj se mu bolezen že vrača na bolje. — Operiran je bil sinček družine Adolph Tomšič v Collinwoodu. — Svojo zdravniško službo kot "interne" (pripravnik) v medicini in kirurgiji je dovršil v bolnišnici St. Vincent dr. Leonard J. Janchar, sin družine Frank Janchar. Zdravniško službo je zdaj nastopil v Splošni bolnišnici v Cincinnatiju, kakor tudi pomožnega profesorja patološke medicine v kolegiju univerze Cincinnati.

Rusija pozdravila zmago v Angliji
Moskva, 28. jul.—Komentator na moskovskem radiju je dejal, da je angleška delavska stranka že v maju vprašala za ožje stike s sovjetsko Rusijo in je svarila proti propagandi, ki se vrši proti Rusiji. "Z delavsko zmago v Angliji se je pričelo novo poglavje v življenju Velike Britanije," je rekel komentator.

Senatorji pozdravili volilno zmago
Washington, 28. julija.—Senatorji Aiken iz Vermonta in Morse iz Oregona sta pozdravila zmago angleškega delavstva pri volitvah. Morse je dejal, da je izid volitev jasen dokaz, "da prihaja nova doba za navadnega človeka." Aiken pa je rekel, da smatra izid volitev "za revoluto ljudstva proti koncentriranju bogastva v rokah par oseb." Senator Chavez iz Nove Mehike pa je rekel, da bodo kolonialna ljudstva sedaj dobila več pravic, zlasti pa ljudstva v Indiji.

Velika železniška nesreča v Franciji
Pariz, 28. jul.—V petek se je pri St. Lonsu v departmentu (provinci) Rhone zgodila velika železniška nesreča, v kateri je bilo ubitih 150 oseb. Do nesreče je prišlo, ko je osební vlak zavozil v stoječi tovorni vlak, naložen z municijo, katere je v koliziji eksplodirala.

Attlee formiral vlado po veliki zmagi
Obljubil je pomoč proti Japonski in orisal program nove vlade
V ZUNANJI POLITIKI BO PODPIRALA NAPREDNE SILE
London, 28. jul.—Pred svojim odhodom v Potsdam na konferenco velike trojice je novi angleški premier Clement R. Attlee imenoval del kabineta nove delavske vlade. Imenoval je šest ministrov, ki bodo v njegovi odsotnosti vodili vladne posle, ostale ministre pa imenuje po svoji vrnitvi iz Nemčije, ako ne prej.

Z voditelji delavske stranke se je Attlee v petek posvetoval pet ur, potem pa je naznanil prvo skupino novih ministrov. Za zunanjega ministra, ki je za premijerjem najvažnejša pozicija, je imenoval Ernesta Bevana, bivšega delavskega ministra v Churchillovi koalicijski vladi. Bevana je vzel tudi s sabo na konferenco v Potsdamu.

Ostali ministri izmed šestorice so:

Hugh Dalton je dobil portfelj državnega zakladničarja.

Stafford Cripps, minister trgovine.

Arthur Greenwood, kraljevi minister (Lord privy seal).

William Jowitt, justični minister (Lord high chancellor).

Herbert Morrison, minister parlamenta (Lord president of the council).

Morrison, eden glavnih voditeljev delavske stranke, bo v odsotnosti Attleeja vodil njegove posle. Obenem je bil izbran tudi za načelnika delavske vlade v parlamentu. Njegov ministrski portfelj je najmanj važen in je le "sinekura za para-dajo." Ta portfelj je dobil, da bo lahko nadzoroval in koordiniral druga ministrstva in vodil parlament.

Obrambno ministrstvo si je Attlee sam pridržal, kakor ga je imel tudi Churchill.

London, 28. jul.—Novi angleški delavski premier Clement R. Attlee, ki je po sijajni zmagi delavske stranke pri parlamentarnih volitvah dobil v roke vladne vaje, je obljubil, da bo njegova vlada (kabinet) sodelovala z Združenimi državami in Rusijo v boju za poraz Japonske, za nov svetovni red, da se prepreči vojne in za program ekonomskih izboljšav za preprostega človeka.

Novi premier je star 62; ima vseučiliško izobrazbo, v prvi svetovni vojni je služil v armadi kot pehotni major in sedaj je postal prvi premier delavske vlade, ki ima ogromno večino v parlamentu. (Ramsey MacDonald, ki je bil delavski premier leta 1924 in 1929, je bil načelnik koalicijske vlade, ker delavska stranka ni imela večine.)

Po objavljenem izidu volitev, ki je prinesel delavski stranki ogromno večino, je Attlee nagovoril množico, ki ga je navdušeno pozdravila na delavskem shodu, na katerem je orisal svoj program:

"Najprej moramo končati vojno proti Japonski in dati vsi pomoč našim vojakom, ki se borijo na Pacifiku," je poudaril Attlee.

Attlee formiral vlado po veliki zmagi

Obljubil je pomoč proti Japonski in orisal program nove vlade

V ZUNANJI POLITIKI BO PODPIRALA NAPREDNE SILE

London, 28. jul.—Pred svojim odhodom v Potsdam na konferenco velike trojice je novi angleški premier Clement R. Attlee imenoval del kabineta nove delavske vlade. Imenoval je šest ministrov, ki bodo v njegovi odsotnosti vodili vladne posle, ostale ministre pa imenuje po svoji vrnitvi iz Nemčije, ako ne prej.

Z voditelji delavske stranke se je Attlee v petek posvetoval pet ur, potem pa je naznanil prvo skupino novih ministrov. Za zunanjega ministra, ki je za premijerjem najvažnejša pozicija, je imenoval Ernesta Bevana, bivšega delavskega ministra v Churchillovi koalicijski vladi. Bevana je vzel tudi s sabo na konferenco v Potsdamu.

Ostali ministri izmed šestorice so:

Hugh Dalton je dobil portfelj državnega zakladničarja.

Stafford Cripps, minister trgovine.

Arthur Greenwood, kraljevi minister (Lord privy seal).

William Jowitt, justični minister (Lord high chancellor).

Herbert Morrison, minister parlamenta (Lord president of the council).

Morrison, eden glavnih voditeljev delavske stranke, bo v odsotnosti Attleeja vodil njegove posle. Obenem je bil izbran tudi za načelnika delavske vlade v parlamentu. Njegov ministrski portfelj je najmanj važen in je le "sinekura za para-dajo." Ta portfelj je dobil, da bo lahko nadzoroval in koordiniral druga ministrstva in vodil parlament.

Obrambno ministrstvo si je Attlee sam pridržal, kakor ga je imel tudi Churchill.

London, 28. jul.—Novi angleški delavski premier Clement R. Attlee, ki je po sijajni zmagi delavske stranke pri parlamentarnih volitvah dobil v roke vladne vaje, je obljubil, da bo njegova vlada (kabinet) sodelovala z Združenimi državami in Rusijo v boju za poraz Japonske, za nov svetovni red, da se prepreči vojne in za program ekonomskih izboljšav za preprostega človeka.

Novi premier je star 62; ima vseučiliško izobrazbo, v prvi svetovni vojni je služil v armadi kot pehotni major in sedaj je postal prvi premier delavske vlade, ki ima ogromno večino v parlamentu. (Ramsey MacDonald, ki je bil delavski premier leta 1924 in 1929, je bil načelnik koalicijske vlade, ker delavska stranka ni imela večine.)

Po objavljenem izidu volitev, ki je prinesel delavski stranki ogromno večino, je Attlee nagovoril množico, ki ga je navdušeno pozdravila na delavskem shodu, na katerem je orisal svoj program:

"Najprej moramo končati vojno proti Japonski in dati vsi pomoč našim vojakom, ki se borijo na Pacifiku," je poudaril Attlee.

"Mi smo deli mogočnega mednarodnega socialističnega gibanja in mi imamo gotove smer-nice, katerih smo se dosledno držali vsa leta. Naša načela so jasna in bazirajo na bratstvu vseh ljudi. Mi hočemo zaščito, ki bo odpravila vojne za vselej. Mi hočemo splošno blaginjo za vsa ljudstva vseh narodov sveta in mi hočemo popolno sodelovanje vseh ljudstev.

"Sedaj stopamo v novo dobo demokracije, civilizacije in so-

cialne pravice," je naglasil Attlee.

Dan delavske zmage je bil največjega pomena v vsej zgodovini delavske stranke, ki je bila ustanovljena pred 39 leti. Zmaga je prišla po dolgih letih bojev angleškega delavstva proti torijskemu sistemu izkoriščanja.

Profesor Harold Laski, predsednik eksekutive delavske stranke, je pozdravil delavsko zmago z besedami: "Dobil smo zmago za socializem ne le v Veliki Britaniji, mi smo s to zmago dali upanje vsem demokracijam na svetu."

"Po dolgem času imamo priliko, da damo popolno zadoščenje našim španakim sodrugom (izgnanim španakim lojalistom)," je poudaril Laski, kar je vsekakor direkten udarec krvniku Francu. "Z našo zmago smo omogočili popolno in trajno prijateljstvo s sovjetsko Rusijo," je rekel Laski.

Dalje je Laski izjavil, da vprašanje Grške, Francije in Jugoslavije se bo rešilo po novi formuli, kar znači, da je reakcija v teh državah odklenala.

Laski je poudaril, "da nova vlada ne bo podpirala gnilih evropskih monarhij, niti ne zastarelih socialnih sistemov." Nato se je Laski zahvalil bivšemu premierju Churchillju za njegov doprinos k porazu sovražnika. Na shodu je govoril tudi Ernest Bevin, delavski voditelj, ki je rekel, da je konec vlade ene osebe v Angliji in začetek resnične vlade ljudstva. Zunanji dvorane pa je množica prepevala delavske pesmi, med temi pesem "Rdeča zastava."

Angleško delavstvo in angleško ljudstvo je končno spregovorilo—z glasovnic, s katero je zavrglo nazadnjaško vlado, vlado reakcije, vlado izkoriščevalskega razreda. Delavska zmaga v Angliji pomeni veliko socialno revolucijo na miren način. Odmeki te revolucije bodo vplivali na ves svet.

Imeni "Labor" in "Socialist" sta istovetni za delavsko stranko, ki sedaj vlada na Angliškem. Angleška Labor Party ima socialistični program in socialistična načela.

Pri volitvah je bilo oddanih skupnih glasov 24,865,012. Od tega števila je delavska stranka prejela 11,899,188, konservativna 8,960,825 in liberalna 2,274,328 ter neodvisna 545,830, drugih pet strank pa nekaj čez sto tisoč vsaka, dočim je neodvisna delavska dobila le 46,879 glasov.

Stavkarji se vrnili na delo v Detroitu

Detroit, 28. jul.—V petek se je pri U. S. Rubber Co. vrnilo na delo 4000 izmed 6000 delavcev, ki so zastavali pred desetimi dnevi. Vzrok je bil isti kot skoraj povsod: velika kopia nerešenih pritožb in prizadevanje družbe, da bi znižala zaslužek delavcev. Stavka je bila neavtorizirana po uniji. Na delavce je bil storjen velik pritisk, naj se vrnejo na delo, ker je zelo trpela produkcija obodov za bojna letala.

Bombnik eksplodiral v zraku

London, 28. jul.—Na povratku iz Anglije v Ameriko je v zraku takoj od škotske obale eksplodiralo bombno letalo tipa Liberator in ubitih je bilo 14 potnikov, ki so se vračali v Združene države. Eksplodirano letalo je padlo na otok Skye.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice Cook Co. \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00. Subscriptions rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year. Chicago and Cook County \$7.50 per year. foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Manifest nemških socialistov—II

SOCIALIZIRANJE EKONOMIJE

"Trdno smo prepričani (se dalje glasi manifest nemških socialistov, ki so ga sestavili v zloglasnem koncentracijskem taborišču Buchenwaldu), da je glavni vzrok za to najstrašnejšo od vseh vojn najti v roparski naravi finančnega kapitalizma in imperializma, kakor tudi v moralni in politični korupciji—za katero sta odgovorna—v nižjih vrstah delavstva in srednjega razreda.

Vsled tega zahtevamo, da se gospodarskim krizam enkrat za vselej napravi konec skozi socialistično ekonomijo. Nemčijo je mogoče gospodarsko ponovno zgraditi le na socialistični podlagi. Rekonstrukcija naših mest in trgov je prav tako nemogoča skozi privatni biznis, kakor je rekonstrukcija naših industrij.

Svečano zagotavljamo, da nihče izmed nas ne zagovarja ekspropriacije kmetov. Nasprotno: prosperiteta kmetov mora biti garantirana in povečana, produkcija pa razvita do popolnosti. Kmetije ne smejo več trpeti od politike "državnih živinskih kmetij," marveč morajo imeti vsi priložnosti v smeri zadržane razvoja pod lastno svobodno upravo. Vsa veleposredstva morajo biti konfiscirana in spremenjena v zadrage.

Zdrava gospodarska politika mora soneti na novem denarstvu, na državnem proračunu, ki mora biti očiščen vse diktatorske navlake, in na socializaciji bank in zavarovalniških družb pod vodstvom javnih bančnih institucij.

Mera za določanje cen in fiskalnih regulacij bodo državni monopoli v zvezi s potrebnimi za masno konsumpcijo. Rudniki, električne, težka industrija in transportni sistem bodo socializirani.

Da se zadosti takojšnjim potrebam prebivalstva, morajo biti vse konsumcijske industrije pod državno direkcijo. Prav tako tudi vse delo v zvezi s rekonstrukcijo mest in stanovanj. Socialistična rekonstrukcija se bo vršila pod vodstvom osrednjega načrtnega sveta.

MIR IN PRAVICA

Zavedamo se, da je domača situacija strašna. Toda v primeru z ostalim svetom ni nič bolj desperatna. Zato tudi ne odnehamo!

Zavedamo se v polni meri in iskreno priznavamo pred vsem svetom našo pravično dolžnost, da popravimo škodo, ki jo je zakrivilo nemško ljudstvo pod jarmom Hitlerjevega režima. Toda proti suženjskemu delu smo prav tako odločno, kot je naša iskrena želja, ustvariti novo atmosfero zaupanja v nemško ljudstvo s plačanjem jasno definiranih reparacij.

Nemška mladina se mora naučiti in mora razumeti, da je žrtvovanje za mir bolj umestno, kot pa žrtvovati svoje življenje v nesmiselni vojni.

Vojne je dovolji! Storili bomo vse v naši moči za preprečitev nove vojne.

Kljub vsej desperatni situaciji, se ne mislimo odreči naši socialistični zunanji politiki. In nemška zunanja politika mora soneti na prijateljskih odnosih napram Uniji socialističnih sovjetskih republik. Naš cilj je kooperiranje z vsemi demokratičnimi državami in skupini Evropi, v kateri bo na podlagi vzajemne ekonomije zagotovljen mir in blagostanje vsemu ljudstvu tega razbitega kontinenta.

Skozi tako združenost bo mogoče obnoviti evropsko kulturno misijo v svetu socialistično preurejene človeške družbe. Prvi predpogoj temu je sporazum med Nemčijo in Francijo in med Nemčijo in Poljsko, drugi pa vstop Nemčije v anglo-saški kulturni krog. Na ta način hočemo ustvariti vseevropsko zavednost, ki bo glavni stebel ljudskega mira.

NOVA HUMANITETA

Za dosego tega je potreben nov duh, ki mora biti vtelesen v novem tipu nemškega Evropejca. Nas ne more nihče drugi preobraziti kot mi sami. Toda za to nalogo moramo imeti svobodo. V novih univerzah, v katerih bodo poučevali najboljše elementi iz imigracije in domači socialistični učenci, se bodo vzgajali učitelji naše mladine. Na razvalinah nacističnih šol bomo zgradili nove javne šole v mestih in posebej na deželi s pomočjo novih učiteljskih moči.

Srednje šole bodo modernizirane in ustvarjene bo tudi nemška srednja šola nove vrste. Zgrajene bodo univerze in kolegiji za poučevanje socialne in politične vede, ljudska vzgoja pa gojena na čim širši podlagi. Svobodna umetnost, literatura, gledališča in glaba nas bodo privedla v deželo lepote iz te noči največjih strahot.

SOCIALISTIČNA ENOTNOST

Za dosego vsega tega je enotnost socialističnega gibanja kardinalna potreba. V skladu s principi mednarodnosti, in poleg tega se tudi zavedamo, da socializem ni le zahteva, ki naj se uresniči enkrat v bodoče, marveč je naša aktualna naloga, bo ta enotnost dosežena v praktičnih akcijah delovnega razreda. Skozi svobodno diskuzijo in disciplinirano izvajanje tako doseženih sklepov, bo vsem iskrenim socialistom dana prilika, da strnejo svoje vrste.

Pričakujemo od vseh političnih strank in delavskih uni, ki zastopajo načela razrednega boja, da bodo po preliminarne pogajanjih izvolila organizatorični odbor, ki naj pripravi skupno konvencijo. Ta konvencija naj izdela program in izvoli vse organe nove stranke. V svrhu delavske enotnosti širimo sveta pa je potrebna aktivna in bojovita internacionalna političnih in strokovnih organizacij. Ta internacionala naj bi vključevala vse socialistične stranke.

Živela zveza vseh antifašističnih sil Nemčije! Živela svobodna in miroljubna socialistična Nemčija! Živeli revolucionarni demokratični socialisti! Živela internacionala vseh socialistov širom sveta!

Tako govori socialistični duh, katerega ni mogel zatreti Hitler z vsem svojim terorističnim aparatom.

Glasovi iz
naselbin

SPOMINI IN DOŽIVLJAJI

Piše Andrej Godec

Scottsdale, Pa.—Čitateljem priporočam, da čitajo te moje spomine in doživljaje, ki slikajo, kaj vse poskusi preprosti človek, mali človek, v svojem kratkem življenju.

Se danes se dobro spominjam, ko se je pisalo leto 1884. Bilo mi je štiri leta. Luč sveta sem zagledal 1. 1880 v Mirni na Dolenjskem. Ker je bilo materinemu kot tudi mojemu staremu očetu ime Andrej Godec, sem tudi jaz dobil to ime in ga še sedaj nosim, samo da ga v Ameriki precej težko izgovarjajo, namreč tisti c na koncu, zato me večina kličejo Godek. Pa naj bo po njihovem.

Ko sem izpolnil štiri leta, je mati slučajno izvedela za dobro službo v kriški fari pri Litiji na Dolenjskem, in sicer v gradu Turen. Neke lepe nedelje se je nenuodoma napravila z menoj vred na pot, ki je vzela dve uri hoda od Mirne do turenskega gradu pri Sv. Križu. Z grofice se je pogodila za plačo, drugi dan pa je imela nastopiti službo, toda ko sva stopila iz gradu, se jo je polotila skrb, kam bo mene dala.

Človek je včasih v največji stiski in skrbih, nepričakovano pa ga obišče sreča, kot je moja mater tisti dan. Vsa zaskrbljenost se je odločila, da greva po drugi poti domov. Pot se je vila vedno višje in višje, med velikanskimi smrekami, ki so bile mogoče že tisti čas stare več kot petsto let. Počasi stopajoč po strmi poti, mi je dejala:

"Andrejček, sedaj pa bova kmalu na vrhu gore, kjer se nahaja lepa cerkev Matere božje. Malo bova molila, potem pa se napotila dalje proti vasi."

Radostno sem jo pogledal in se še bolj oklenil njene roke. Prišla sva do cerkvice, katera je spadala pod svetokriško cerkev. Nekaj tednov poprej sta sprejela v oskrbo cerkev neki mož in njegova žena. Mož je delal mnogo let pri trboveljski premožni družbi, na stara leta pa sta se z ženo naselila na Dolenjskem in dobila delo za cerkovnika. Nič jima ni manjkalo, samo na njuno veliko žalost, bila sta brez otrok.

Cerkev je stala na lepi ravni, okrog nje razna poslopja in vsako vrstno sadno drevje. Ker je bila cerkev zaklenjena, je stopila mati v cerkovnikovo hišo in vprašala za ključ. Mož in žena sta ji radevolje odprla, naka sva z materjo vstopila v božji hram; ona se je zatopila v molitve, jaz pa sem radovedno letal od oltarja do oltarja in radovednost pasel na lesenih svetnikih.

Ko je bilo zadosti moje radovednosti, sva šla iz cerkve, kjer sta naju že čakala mož in žena s polno košaro žlahtnih češenj. Priznati moram, da sem se jih tako nazobal kot še nikoli poprej; oba sva bila zelo lačna, kajti tisti dan še nisva ničesar zavžila. Razumljivo, da sem bil posebej jaz zelo lačen, kajti otrok rad je, pa naj bo dobro ali

slabo, samo da pride kaj pod zob. Češenj s koščicami vred sem se tako nabasal, da bi mi kmalu moj mali trebušček razneslo; v njem je ropotalo potem tri dni in tri noči, kakor za Kumom, kadar grmi.

Beseda je dala besedo v pogovoru s cerkovnikom in njegovo ženo. Mati je povedala, da me namerava dati v vzgojo neki družini v bližnji vasi, ker mora drugi dan nastopiti službo v turenskem gradu. Cerkovnikova žena je hitro poprijela za besedo in vprašala mater, zakaj ne bi sinčka dala njej, ki je brez otrok. Obljubila ji je, da se mi bo dobro godilo, ker je pri hiši vsega dovolj.

"Dolčas je nama," je nadaljevala žena, "zato bi želela imeti kako živo bitje pri sebi, da mi ne bo tako dolgčas v tem velikanskem gozdu, kadar sem sama doma."

Ne da se popisati, kako so te besede razveselile mojo mater, kajti vedela je, da se mi bo pri njima dobro godilo, ker imata vsega zadosti; ona pa bo lahko ob prostem času ob nedeljah prišla na obisk. Seveda, ko me je dobra žena vprašala, če bi hotel ostati pri njej, sem ji z veseljem odgovoril, da prav rad, kajti vedel sem, da bom lahko še dosti češenj pozobal.

Ker so se tako hitro in na lepem pogodili zame, sta bila cerkovnik in njegova žena zadovoljna. Nato sva se z materjo poslovila od nju z obljubo, da greva tisti večer v bližnjo vas k Zajčevim, drugo jutro pa me bo mati gredoč pripeljala nazaj, ko bo šla v službo.

K Zajčevim sva dospela že pozno ponoči, kjer sva prenočevala. Toda zaspati nisem mogel, ker so mi vso noč rojile češnje po glavi. Takoj ko se je pričelo daniti, sem hitro oblekel rašve hlače in srajčko in hajd v goro k cerkovniku. Se mater nisem hotel počakati. Končno sem pridrljal do cerkvenega poslopja kot zajec, ki ga podi pes.

Cerkovnik in njegova žena sta bila že pokonci in sta se zelo začudila, ko sta videla, da sem prišel tako zgodaj in kar sam. "Oj, ti presneti fantiček, tako si majhen, a že tako korajžen. Sedaj vidim, da boš dober za bivanje v hosti, ker te ni bilo nič strah iti skozi tako velik gozd," je dejal stari cerkovnik.

Nič mi nisem na te besede odgovoril, kajti v resnici me je bilo zelo strah.

Kmalu nato je prisopihala tudi mati, katero je zelo skrbelo, če se morda nisem izgubil kje v globokem gozdu. Ko me je zagledala, da sem srečno dospel do cerkovnika, se je oddahnila, nato pa mi naredila lepo pridigo, da moram pridno ubogati moja nova rednika, nakar se je poslovila in odšla v službo v turenski grad, jaz pa sem ostal pri cerkovniku in njegovi ženi nič manj kot 18 let!

(Dalje prihodnjije)

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

GLAS STAREGA
NASELJENCA

VI.

Minneapolis, Minn.—V mojem prvem spisu in v tem sem povprečno opisal vse moje življenje in dogodke, razen potovanja skozi mehiške gozdove. Vse tisto, kar sem povedal v besedah, ni bilo nič v primeri s tistim, kar sem preživel.

Ker pa so nekateri čitatelji dvomili, da je bilo mogoče prestatiti toliko gorja 15-letnemu mladeniču, bi pa rad vedel, kako si oni predstavljajo, da je prišel ta 15-letni fant na ameriško stran?

Mnogi dopisniki so se o meni lepo izrazili, zato si štejem v dolžnost, da se jim na tem mestu najlepše zahvalujem. Njihovih imen ne bom našteval, ker sem skoro že vse pozabil. Naj nekaterim odgovorim na tem mestu.

Najprvo bom omenil Trifranko iz Butta. Obljubil sem ji, da se bom pri njej ustavljal, ako bom potoval skozi Butte. Moram povedati, da nisem bil v Buttu od tedaj. Vzrok je pomankanje gasolina.

Neka druga žena, sodeč po njenem pisanju, je bila rojena najbrže v Ameriki, je pisala o Vertinu Bros. in nekem drugem Vertinu, ki jo je obiskal v Biwabiku. Brata Vertin sta bila moja sorodnika. Slišal sem, da je eden umrl v Črnomlju, ko je bil tam na obisku. O Vertinu, ki je bil pri vas v Biwabiku, pa ničesar ne vem.

Neka ženska je pisala, da bi rada plesala z menoj. Ej, prijateljica, ti ne veš, kako sem mogoče konjička jezdiril kar po 20 milj daleč, da sem se parkrat zavrtel. Toda tisto je bilo tedaj, danes pa je drugače.

Svibničanu (Amerikancu) pa povem, da je vse dobro pogodilo, samo ne pomni, da bi v Črnomaljšici jedel žive ribe. Rečem pa ne, da nisem.

Dopisniku v West Allisu, Wis., pa povem, da sem dostikrat v vaši hiši jedel potico in šunko, ko sem šel v Dragatuš k maši. Vasa stara mati in tista naša stara teta sta bili sestrji. Da ni tvoje ga brata, jaz ne bi tega pisal pri svojih nečakih.

F. Barbiču pa svetujem, naj se takoj oženi, kajti če bo čakal še 28 let, bom v tem času tudi jaz dozorel za ženitev in ne bom pustil nikomur vtikati se v moje posle.

Chas. Kramerju se pa lepo zahvalim za vljuden izraz o meni in povem, da sem sedaj spisal vse glavne doživljaje razen potovanja po mehiških gozdovih, katero ni bilo skoro nič manj neprijetno kot na hladnih na morju. Nekateri čitatelji so dvomili, ali je vse resnica, kar sem pisal, še bolj pa bi dvomili, če bi opisal, kako sem prepalval precej deročih, širokih rek.

Nekoliko kopij mojega življenjepisa je bilo že poslano v staro domovino, če bodo dospele tja.

Tako staremu možu, kot sem jaz, je težko obljubiti, da bo še kdaj pisal. Ako se mi bo izpolnila moja želja, potem bom napisal za Prosveto še en spis, kateri se bo začel: "Črnomelj, dne ..." Pozabil ne bom Metlike, Novega mesta, Ljubljane in drugih mest v naši Sloveniji. Čevlje si bom šel zamazati tudi v Blato, Adamičovo rojstvo vas.

Nikoli nisem pisal, koliko denarja mi je zapustila Rožica, zapustila mi ga je dovolj.

Pozdravljeni!

(Konec)

Stari naseljenec—Vertin.

OBISK IZ KANADE

Linden, N. J.—V mesecu juliju smo preživeli nekaj veselih ur. K nam so prišli na obisk moj nečak John Križe iz St. Cathrinesa, Ontario, Kanada, John in Mary Pozderc z družino iz Readinga, Pa., pa so prišli k bratu Tonyju Pozdercu.

Skupaj smo se zabavali in pogovarjali o naši stari domovini. Smo namreč vsi rojaki iz Bele Krajine, od Semeča in Črnomlja. John Križe ni je pripovedoval o mojih sošolcih, o J. Kumpu, I. Plutu in Fr. Fioltu. Fioltovo oče je bil izvrsten sodar in je za nas delal vinsko posodo, prav tako kot je sedaj njegov sin Frank v Torontu. Tony Bohte pa je služil v naši vasi in smo skupaj pasli živino, katere je bilo pri vsaki hiši osem ali več glav. Tedaj smo bili veseli pastirji in pastirice.

Skupina Rusov in Rusinj, ki so garali v Nemčiji kot suženjski delavci, na sliki jih je pa videti pred povratkom v domovino z velikim transportnim letalom.

Slovenci v Kanadi so ustanovili svoj list "Edinost". Nanj sem naročena tudi jaz in Andrej Sprogar. Urednik tega lista je Belokrajinec George Matesich. On je velik pobornik za delavske pravice in se je bojeval v Španiji v času civilne vojne.

Pogovarjali smo se tudi o Tonyju Klemenčiču, ki je bil letos s svojo ženo na obisku v Kanadi. Povedali so mi, da so v domači družbi lepo prepevali. Tudi Klemenčič je naš rojak, Martinacov iz Sel. Poznala sem njegove starše, ki so lastovali poleg lepega posestva tudi mlin na elektriko na Luži pod Gorjanci, to je blizu glavne ceste, ki pelje iz Metlike v Novo mesto. Poznala sem tudi Tonyjevi dve sestri, Micko in Reško. Z njima sem bila večkrat v Semeču. Ker sem bila šivilja, so me dekleta poznala daleč naokrog.

Moja najboljša prijateljica je bila Anica Lavrinova, ki je sestrična Tonyja Klemenčiča in sestra profesorja Janka Lavrina. J. Križe mi je povedal, da mu je pisal profesor Lavrin. Oglasil se je po štirih letih iz Londona. Sporočil je, da ga je rani-la nemška bomba ni je še vedno bolan. Ako bo ozdravil, bo šel pogledat v Slovenijo, kajti zelo ljubi svojo rojstvo vas Krupo.

Pisal je tudi, da so mu sporočili, da je pogorel grad na Krupi. To je bila bogata graščina, sedaj pa je vse uničeno.

Da, mali slovenski narod je zadel velika nesreča, toda ta narod je zdrav in bo junaško korakal naprej ter si zgradil boljše življenje kot ga je imel v preteklosti.

Agnes Pasarich.

PISMO IZ KONCENTRACIJSKEGA TABORIŠČA

Brooklyn, N. Y.—Moj brat Frank Musich je prejel pismo od svoje žene Ane, ki je bila v koncentracijskem taborišču v Nemčiji. Pismo je datirano 30. maja 1945 v Prenzlau in se glasi:

"Prijubi mož:

Najprvo Te prisrčno lepo pozdravim. Pogledaj na zemljevid, kako daleč sva midve z Anico (100 kilometrov od Berlina). Gestapo naju je aretiral 11. marca 1944. Bili sva v lagerju do 22. aprila v Oberswaldu. Na povelje Nemcev smo se morali umakniti pred rusko fronto. Osvobodeni smo bili 2. maja ob sedmih zvečer. Za nas se je pričelo novo življenje. Prej takoj lačne, imamo sedaj dovolj jesti. Želimo še to, da bi prej ko prej domov prišli.

Radovedna sem, če je naš Ivan živ? Z žalostnim srcem Ti naznanjam, da je naš Mirko padel 28. januarja, 1944. Ne morem Ti popisati žalosti; leži v Vodicah, naj mu bo rahla zemlja. Kako težka nam je uroda. A upajmo na boljše. Frank, če si Ti še živ, mogoče se zaceli rana mojega srca. Ali si dobil od mene pošto? Jaz sem Ti pisala po Rdečem križu 6 pisem, pa nisem dobila nobenega odgovora.

Dobila sem zadnje pismo 28. julija 1941 in nato še eno karto 30. januarja 1942. Kako dolga leta so bila, odkar od tebe ni pošte. Midve z Anico sva zdravi. Želiva tudi Tebi, da bi bil zdrav in srečen in da bi se že skoraj videli. Ali si še pri Nacetu? In njegova družina? Pa Ana in družina, so srečni, ki so skupaj. Vse lepo pozdraviva. Sprejmi lepe pozdrave od vseh skupaj in tople poljube, posebno pa od mene, Tvoje vzeste žene Ane."

"Pripis: Smo v srbskem lagerju. Sedemnajstega julija bo že leto, kar sem zadnjikrat do-

mov pisala, nato nisimo smeli več pisati. Težko sem dobila papir; znamke nimam, ne vem ali bo komanda kaj prispevala ali bo šlo brez znamk?"

Pismo je pisano na jako slabi papir s svinčnikom. Kuverta drugačne barve, brez znamke in naslovov v cirilici. Nato oboje od poslano v drugi kuverti, ki nosi belgijske znamke.

Mirko je bil najmlajši sin in je bil rojen par mesecev za tem, ko je Frank odšel od doma; torej ga še nikdar niso videli.

Ivan je drugi sin, ki mora biti tudi nekje med to nesrečo, če je še živ.

Namesto venca, na grob svojemu sinku Mirku, je Frank daroval \$50 za pomoč stari domovini in družini I. Musich \$10 za isti namen. To bom oddala na prihodnji seji blaginjskega odbora.

Take bodo novice v tisočih in tisočih slučajih. Nekateri so boje pisali domov, ker se bojijo novic take vrste. Ana je po domače Keškova Ana iz Loke pri Meškcu. Ravno včeraj sem čital dopis John Rakeffa, ki je tudi iz Loke pri Meškcu.

Spominjam se ga kot drugotnega, ki so kaj radi zahajali na vrsto posebno ob nedeljah, in na koncu Novakovega poda ali pa z Vrbanovo mejo. Jaz sem bil takrat še otrok, toda jih še nisem vidim v spominu. Vsi so po večini odšli preko morja: Barčenkove, Vavpove, Blažev, Mrharjevega Jančeta, Milnarjeve, ter druge, ki so ostali doma. Tam so po cele nedelje popel dne bližini in "fucali," ter brali ali roke. To je bila pač edina zabava, ki so jo imeli za ubijanje časa ob nedeljah popoldne. Ko sem šel v Ameriko, mi je njegov oče naredil ščetko za čevlje in jo imam še danes, čeprav je že skoraj četrto stoletje od takrat. Ja, Janez jih je znal narediti tako, da so res služile pa naj si bo za čevlje ali pa obleko. Ko sem prišel ponjo, so je potegnili po košatih mustačah in me je pogledal vneto ter pristavil: "Boš pa še mogoče našega Janeza kdaj srečal tam. Kdo si tam predstavljaj, kak prostoren je Amerika. Od obhoda po navadi vsi mislijo: "mogoče bo našega ali našo del tam." Težko jim je pojmiti, kako se vse razprši—eden tu in drugi tam.

In ko danes premišlujem o tem—po času tako dolge ločitve v tako groznem času našega človeka—kako si moremo, da ne bili hvaležni za to blaženo zemljo, ki nam je dala varnost—pene strani—in kako si moremo privoščiti samo trenotek mržnje napram narodu, ki gre skozi to pekel že toliko časa. Kaj druga gega kot koristolovstvo in zagrezena zavest posameznikov, ki žele nazaj v preteklost, brez zira na tiste, ki so plačali tako visoko ceno, nas more držati v nasprotju, kar se tiče pomoči. Mislimo—vsaj malo, vsaj enkrat brez pridržka in brez sebičnosti.

(Konec jutri)

Ignac Musich (Po G. N.)

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Katoličani v Osvobodilni fronti

(Pod gornjim naslovom je v Slovenskem Poročevalcu z dne 27. aprila 1945 dr. Marijan Breclj, eden vodilnih krščanskih socialistov v Sloveniji, objavil značilen članek, ki ga podajamo čitateljem v informativne svrhe. Članek je značilen predvsem vsled tega, ker prikazuje veliko revolucijo v političnem mišljenju in v starem kraju v teku štiriletnih bojev za svobodo in novo Jugoslavijo. Spisan je sicer s stališča sedanje usmerjenosti krščanskih socialistov, toda v jedru se ne razlikuje od sedanje politične usmerjenosti vseh ostalih političnih skupin, ki so ustvarile in ki tvorijo Osvobodilno fronto. Ob priliki se bomo tega novega političnega mišljenja dotaknili v uvodniku.—Ured.)

I.

V tem članku se hočemo dotakniti stališča in nalog katoličanov v Osvobodilni fronti v pogledu naše enotnosti.

Politična oblika javnega življenja v predprilski Jugoslaviji je bila strankarstvo. Slovenska posebnost je bila v tem, da se je politično opredeljevanje vršilo na nazorski osnovi in to pred vsem

na osnovi katoličizma in liberalizma. V zadnjih predvojnih letih je belgrajska čaršija forsirala v Sloveniji katoliške politične

grupe v sestavi JRZ. Zato smo prišli Slovenci v letu 1941 v dobo okupacije z izrazitim in raz-

bohotenim klerikalizmom, ki je dajal politični, socialni in kul-

turni ton našemu javnemu življenju. Že stoletje nazaj so po-

kazala vso nestrpnost katoliškega političnega vodstva proti

vsemu, kar je nosilo znake pro-

gresne in znake različne demokra-

cije. Ta nepopustljivi boj proti

vsemu naprednemu je vodila ka-

težka narodna in socialna re-

akcija pod krinko borbe proti

„brezbožnemu komunizmu,“ ki

da hoče iztrgati ljudem vero in

Boga in uvesti anarhijo.

Po logiki razvoja je postala

zato katoliška stranka na Sloven-

skem zbiralnice vse domače re-

akcije, postala je opora medna-

rodne reakcije in s tem prešla

na položaje izrazitega fašizma.

Njena nadaljnja pot je bila taka,

kakršna je morala biti: pot na-

rodno izdajstva. Vsek dan v

teh štirih letih nam je prinesel

novih dokazov. Katoliško poli-

tično predstavništvo doma in v

inimstvu je hodilo enako pot

in skupno zajadralo v belogar-

dim, mihalovičevstvo in do-

miranstvo, iz službe Italijanov

v službo Nemcev. Klerikalizem

je doživel polom na vsej črti,

politični, socialni, kulturni in

moralni. Do tega je moralo pri-

iti hvala Bogu, da je prišlo.

Nasproti tej strankarski gilo-

bi, predvsem nasproti klerikali-

zmu, ki je zaslužjeval slovenskega

človeka v vsem, je dvignila

Osvobodilna fronta rešilno zami-

sel slovenske ljudske enotnosti.

Zahvaljujoč se doslednosti in

delavnosti naprednih sil v slo-

venskem narodu s Komunistič-

no partijo na čelu, je Osvobodil-

na fronta to enotnost tudi v vsej

širini izvedla. Sprostila je zdrave

ljudske množice vplivu nje-

hovega tradicionalnega politič-

nega vodstva z duhovščino na

čelu ter jih vključila v borbeno

Kitajski pregovori

Kitajci imajo mnogo pregovo-

rov. Tu jih je nekaj, ki označu-

jejo kitajsko mišljenje.—Nobena

igla ni ostra na obeh koncih.—

Ne ubijaj muhe na prijatelje-

vem čelu s sekiro.—En pes laja

na nič, drugi lajajo nanj.—Kdor

jaha na tigru, ne more nikdar

razjahati.—Tisti, ki imajo v gle-

dališču proste sedeže, največ go-

drnjajo.

Poznamo po opicje dikta-

torje Nemčije in Italije, snujejo

naši domači hujšaki takozvani

„Nacionalisti so tudi že usta-

popčili dve veteranski organiza-

ciji v svrhu pridobivanja vrača-

jočih se vojakov. Eno od njih

je ustanovil bivši kaznenec, ki

je bil nečastno odpuščen iz ar-

made. Njihova namera je, pre-

pričati vojake, da so tujerodni

priseljenci in delavstvo vzrok

vseh težav, na katere utegnejo

O SPLETKAH AMERIŠKIH NACIONALISTOV

V Scripps-Howardovih listih izhaja serija člankov, ki bodo raz-

burili vse poštene Amerikance. Piše jih Eugene Segal, ki je v

njih razgalil novo in nevarno zgradbo „nacionalističnih“ organi-

zacij v tej deželi in navedel imena in stvarne podatke v dokaz,

da ti prekupevalci s sovraštvom skušajo izvesti v tej deželi to,

kar je Hitler izvedel v Nemčiji.

Do zdaj, pravi Segal, so delo-

vale različne antidemokratske

skupine vsaka zase. Zdaj pa so

se začele spajati, da bi ustano-

vile eno samo ogromno organi-

zacijo. Njihov vodja ima posta-

ti Robert Rice Reynolds, ki je

bil senator države North Caro-

line, dokler ni njegova domača

država odklonila vzdrževati ga

v Washingtonu. Reynolds je

dal omrežju mržnje goječih

skupin ime „nacionalistična

stranka.“ Pazite nanjo!

Tekom vojne se ti notranji so-

vražniki niso drznili povzročati

težav; pripravljeni pa so zagna-

ti velik vršič, čim preje prene-

hajo sovražnosti. Njihov prvi

cilj bode volitve za kongres v

letu 1946; program jim je me-

šanica propagandne mržnje pro-

ti vsem manjšinskim skupinam

v tej deželi—proti vsem onim,

ki so bili rojeni v tujini, proti

delavskim unijam, proti katoli-

kom in židom. Samo oni, ki so

rojeni tukaj, so pravi Ameri-

kanci, trde ti ljudje. Ako jim

bo uspelo doseči nekaj uspehov

leta 1946, se nadejajo ti hujšaki,

da bodo mogli obrniti v svo-

jo smer predsedniške volitve le-

ta 1948.

Ta svoj umazani posel so že

začeli. V Clevelandu sta si pri-

začevala Joe McWilliams, new-

yorški pretepač, ki je že sedel

v zaporu, in Reynolds osebni

agent J. Victor Malone, nego-

voriti vodilne industrijske in

poslovne kroge, da prispevajo

v sklad nacionalistične stranke.

Industrijalec obljublja, da

bodo razbili unije v njihovih to-

varnah in potisnili delavce na-

zaj na njihovo mesto.

Kjerkoli najdemo ljudi, ki imajo

le deloma skupne cilje z nji-

mi, vtihotapijo svoje posebne

agente v take posebne skupine

Navajamo nekaj primerov

njihovih obetanih izbranim žr-

tvam:

1. Organizacija Zedinjenih

narodov ima odpasti. Amerika

naj bo sama zase in naj se ne

briga za ostali svet, pa naj

bi to pomenilo novo vojno v par

letih.

2. Zmaga na Pacifiku ni po-

trebna. Končajmo vojno proti

Japonski in pošiljamo „naše fan-

te nazaj domov.“ Drugače po-

vedano, Japonci naj imajo svo-

bodne roke na azijskem konti-

nentu. Nas naj le napadejo po-

novno, ako jim drago.

3. Močnega delavskega giba-

nja ne sme biti. Razbijmo uni-

je in dajmo biznisu svobodne

roke, da ravna po svoje s cena-

mi in mezdami.

4. Nobenega prijateljstva z

našimi zavezniki. Karkoli je

neprijetnega na svetu, je treba

prisiliti Rusiji ali Angliji.

5. Ameriške skupnosti ni

treba. Vsak Amerikanec naj

obsoja pok. predsednika Roose-

velta, da je „skoval vojno zaro-

to“ in naj obdoljuje radi povoj-

nih težav eno manjšinskih sku-

pul—napadati je treba vse, iz-

vzemši nacistov in fašistov, ki

so začeli vojno.

Reynolds je spisal knjižico

navodil za svoje agente z naslo-

vom: „How to Become a Poli-

tical Leader in Your District.“

Sestavlja celice po deset oseb,

nasvetuje, in uvedi tajne sestane-

ke v zasebnih stanovanjih čla-

nov. Le vodja vsake celice naj

pozna podrobnosti o drugih ce-

licah. Te vrste podtalna tajnost

v takozvani politični stranki

prav gotovo ni v skladu z ame-

riško tradicijo demokracije.

Reynoldsova organizacija ne

kani napraviti nobene napake

to pot. Mislijo, da jim bo us-

pelo nakopiti toliko sovraštva

med belimi in črni, med krist-

ijani in židi, med katoličani in

protestanti, med tu rojenimi in

priseljenci, med delavci in delo-

dajalci, da bo prišlo do krvavih

nemirov in do meščanske vojne,

ter se jim bo v takih razme-

rah ponudila prilika, da se

polaste vlade v tej deželi.

Razni mali oglasi

DELO DOBI
NOČNI HIŠNIK

“JANITOR”
pri
MILWAUKEE R. R.

2423 SOUTHPORT AVE.

1000 MOŠKIH
IN ŽENSK

potrebujemo za delo v PEKARSKI

industriji v Chicagu. Sedaj je pravi

čas, da si preskrbite povojno delo.

V normalnih časih se dela v pekar-

ski industriji 52 tednov v letu. Naj-

nizja začetna plača je 81c na uro.

Povišano plačo dobite, ko se naučite,

prvo povišanje je na 92c na uro, po-

tem 97c na uro in potem 1.02 in

gor do 1.12. Vsi uslužbenici dobe

2 tedna plačane počitnice in plačano

za 6 postavnih praznikov. To je

nujna industrija. Vložite vašo

prošnjo sedaj takoj na—

20 N. Wacker Drive

Room 1562

STROJEPISKA

“PUBLICITY”

Prijazno zabavno delo v

“LOOP URADU”

Kličite Mrs. Powers

Phone Andover 1756

“WEAVERS

WEAVER

LEARNERS”

POVOJNA BODOČNOST

Stalno delo, dobra plača

E. L. MANSURE CO.

1605 S. INDIANA AVE.

MILLINERY COPYST, popolnoma

izkušena, za delo na ETTER HATS.

Stalno delo—nič ob večerih, \$50 in

več zmožni osebi.

FLORENCE HART

2341 East 71st St.

IZKUŠENE & BREZ IZKUŠNJE

OPERATORICE NA SINGER šivalne

stroje, 5% dni v tednu. Čas in pol

za nad 40 urno delo. Stalno delo

in dobra plača.

302 So. Market St.—Webster 4410

POTREBUJEMO DELAVCE

MACHINE SHOP

HELP

STALNO DELO

NAJVIŠJA PLAČA

CAS IN POL ZA NADURNO DELO

Prijavite se za delo na:

3514 NORTH HALSTED ST.

Prispevki za jugoslovansko pomožno akcijo

War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent

465 Lexington Avenue, New York 17, New York

Prispevki od 1. maja do zaključno 31. maja 1945:

Poročilo št. 11

ARIZONA—Lowell:

D. T. Komnenich \$25.00

Petar Golnich 10.00

Mrs. Steve Babich 5.00

Daniel Radetich 2.00 \$ 42.00

ARKANSAS—Pine Bluff:

Steve Chop, Mun-

dle Zivkine \$10.00

Marija Lochnar,

Giltovka 35.00

Emily Kovac (Oak

Grove, La.) 2.00

Mary K. Lochnar 5.00 52.00

CALIFORNIA—San Francisco:

War Relief Fund of

Americans of South-

Slavic Descent 3,060.00

Petaluma—Joe Pedisch 10.00

CANADA—Winnipeg, Manitoba:

Caroline Battersby 5.00

COLORADO—Trinidad:

Nabrano na prireditvi 12.

maja 125.00

IZ MODERNEGA SVETA

Spisal F. S. FINŽGAR

(Nadaljevanje)

Bliskoma mu je šinila v glavo nova misel. Na lico se mu je videlo, da je zelo vesel. Krog ustnic mu je zaigral smehljaj, tisti zlobni smehljaj, ki se zapazi tuintam krog ustnic zlobnega dečka, kadar zavija vrat mlademu, nedolžnemu ptičku. Še nekateri so se ustavili po sobi gorindol in nato odšli v pisarno.

Z izgovorom je šel do kontrolorja, da se je prepiral, če je v pisarni. Nato je hitel v tvornico, begal od skupine do skupine delavcev; povsod je dobil vzrok, da je ošteval in zmerjal. Brzo je predviral tvornico in se zopet vrnil proti svojemu stanovanju.

Na stopnicah do kontrolorjevih je obstal. Neka sila ga je hotela odpehniti in vrniti. Pa je zmagal in šel v kontrolorjevo stanovanje.

Otrok ni bilo doma. Luci je imela opravka v salonu. Ko je Seme vstopil, se je razburila. Udarilo ji je nekaj rdečice v obraz, obrvi so se ji nasrile in ustnice je stisnila. Prihajal je sicer prejšnje čase pogostoma tako. Ali tedaj se ga Luci ni ustrašila. Mirno je nadaljevala začetno delo, in ko se je Seme nagovoril in nastal ter slišal marsikako pikro iz njenih ust, je zopet odšel. Luci se je vselej naigrala z njim in pri obedu pravila možu, kako ga je spravila v zadrego.

Toda današnji prihod je Luci vznemiril, da so ji prsti drhteli, ko je po kameniti mizici prestavljala razne sovice in važe. Da bi mogla reči, zakaj se ga je bala! Toda ona ni vedela vzroka; le s finim ženskim instinktom je slutila nekaj groznega.

Seme se je približal kontrolorki z drznim korakom in je dvignil desnico, da bi segel po njeni roki. Toda Luci je to namenoma prezrla in nadaljevala delo kakor sicer.

"Smem nekoliko sesti?"

"Kdo vam brani?"

Seme je sedel in rahlo zakašljaj. Luci je trdno vztrajala, da hoče biti z njim osorna. Zato je tako odgovorila in mu kazala hrbet pri delu.

"Milostna ste jako slabe volje?"

"Da, če vas to zanima!"

Seme je čutil vso bridkost teh odgovorov in strast po maščevanju je čezdalje bolj kipela v njem.

"Tudi vzrok bi me zanimal, vzrok vaše slabe volje!"

"Svobodno vam, le zanimajte se zanj!"

Seme je zopet zakašljaj in potegnil iz žepa tobačnico za cigarete. Luci je to zapazila. Jezna se je obrnila proti njemu:

"Bodite dostojni! Danes me posetijo dame; v salonu ne morete kaditi!"

"Pardon—milostna! Človek se tako živo spominja nekdanjih lepih dni, ko se je še smelo tu kaditi, da se spozabl." Seme je vtaknil cigarete v žep. Zavladal je nekaj časa molk. Luci je vnela parkrat njegov pogled, ki je bil grozen kakor volčje žrelo. Potolil se je je še večji strah in skoro bi zaklicala po hišni.

"Da, da, srečni tisti, ki sedaj posedajo po teh mehkih blazinah in smejo pušiti. Seveda, mi smo pregnani iz raja!"

"Gospod nadzornik, oprostite. Vi ste danes jako čudni, da ne rabim drugega izraza!"

"Čuden samo danes! Ni res! Jaz sem čuden norec že celo leto—zato pa moj ljubeznivi kolega—sosed tukajle ni kar nič čuden, kaj ne?" Seme je prožil naprej spodnjo ustnico in divje oči so se mu vrtele. Kontrolorka je hipoma spoznala, za kaj gre. Zbrala je vso moč, krčevito stisnila drobne bele prste in stopila predenj,

topotnila s svilenim sandalcem po parketu in mu rekla:

"Vi ste podla duša! Ven iz mojih sob! Ven!" S prstom mu je kazala vrata. Prst se je tresel.

"Takole je, hahaha, če se ustrelji koga v Odisejevo peto!"

Kontrolorka ga je zaničevalno pogledala in mu hotela popraviti "v Ahilovo," pa se ji ni zdelo vredno. Ponovila je strogo povelje: "Ven—ven!"

Tedaj se dvigne Seme in izvajajoč z rokama na prsih prekrizanimi, stopi prav pred Luci.

"Ven! Lepa je ta! Zakaj pa ne vržete zdravnik-a ven! Ker vam zdravi bolno srce, hehe!" "Ostudenč! Ven! Lažnik!"

"Lažnik? Če je Luci mene poljubovala—tedaj njega tudi! Jaz vama skalim vodo!"

Seme se je obrnil in nekaj skozi nos hohnja je odšel.

Luci je obstala s povešenimi rokami in sklonjeno glavo sredi sobe. Nekaj trenutkov se skoro ni zavedala, kaj se je zgodilo. Polagoma je dvignila glavo, roki sta se približali obrazu, oči so ji zasolele in zgrudila se je na divan.

Krčeviti plač, ki ga je dušila, da se ne bi čul, je stresal drhteče telo. Skozi prste so ji polzele solze in minulo je dokaj minut, preden se je umirila.

Vztrajala se je na divanu; po udih je čutila strašno utrujenost, glava je bila razpaljena.

Počasi se je še enkrat zamislila v dogodek. Stavke za stavkom je ponavljala—a ko je prišla do grdega očitka, je vnovič zaihtela.

"Moj Bog, ali nisem že dosti trpela? Ti veš, da je bil nepremišljen trenutek, ti veš, da ga nisem poljubila, da sem kriva samo, ker sem se igrala, ker se nisem odločno branila. Ti veš, da je moja duša neomadeževana.—Reši me tega strašnega človeka!"

Gospa je vstala in s trudnim korakom šla proti spalnici. In vse je oživelo, kakor oni dan, po tistem trenutku—vse je oživelo po stenah in ji žugalo; vse se je dvigalo za tožnika pred možem, ki je tako čisto veroval v njeno zvestobo—in vendar so njene ustnice onečaste z izdajalskim poljubom. In sedaj je šele začetek! Oni lopov gre k možu in jo zatoži—obdolži po krivem zaradi zdravnik-a! In dobri mož bo plačal—blaznel in umrl... Vse podobe, vsi spominki, oprava—vse je kričalo.

Edino Madonna di Campiglio, edino ona je stiskala Jezuščka k sebi in gledala nanjo vsa polna milosti in usmiljenja. V njo se je ozrla Luci in ustnice so se pričele premikati: Iddio Ti salvi...

Po molitvi je bila Luci pomirjena. Trezno je premislila, kaj bi bilo ukreniti, da prepreči še večje zlo, katerega bi bil Seme vsekakor zmožen. Najbolj ji je ugajala misel, da pošlje po soproga in mu odkrito vse razodene. Zato je šla v kuhinjo in poslala dekle po kontrolorja.

Ta je hitro prišel. Ob pogledu na Luci se je prestrašil. Kaj ti je, Luci? Ti si jokala?" Njene sicer tako jasne oči so bile pordele od solz in joka.

"Sedi semkaj k meni!"

Prijela ga je iskreno za roke in vedla k divanu.

"Povem ti nekaj groznega, toda obljubi, da me boš ubogal!"

"Govori, dušica!"

Kontrolor je poljubil soprogo. Njegove ustnice so se tresle od razburjenosti; nervozno je čakal one grozne novice.

(Dalje prihodnjič.)

in dobremu redu.

Ko je videl Rinconete vso to jezo in razburjenje, se mu je zazdelo najbolje, če jih spet pomiri in ustreže svojem poglavarju, ki je kar pokal srda. Posvetoval se je s svojim prijateljem Cortadillo ter sporazumno z njim potegnil iz žepa cerkovnikov mošnjček, rekoč:

"Ne razburjajte se, gospoda! Tu je mošnjček in v njem vse do zadnjega vinarja, kakor je povedal algvacil. Ta moj tovariš Cortadillo ga je pohvalil skupaj z robcem, ki mu ga je isti gospod še navrgel."

Zdaj je tudi Cortadillo izvelkel svoj robec in ga pokazal. Videc to Monipodio, je dejal:

Cortadillo Dobri,—zakaj ta naslov in pridevek naj vam ostane odslej za vse večne čase! Prizdrite si robec, jaz pa si pridružujem, da vam vaša uslužnost še posebej poplačam! Zakaj, kar se tiče denarnice, jo moramo izročiti algvacilu, ker je last nekega cerkovnika, njegovega sorodnika. Pravično je pač, da se izpolni njegov, ki pravi: "Ni preveč, če daš eno bedro njemu, ki ti je dal celo kokoš," več namreč zamiži v enem dnevu ta blagi algvacil, nego mu mi moremo in običavamo dati v sto dneh!"

Enodušno so vsi pohvalili vi-

težki čin naših novincev, kakor tudi odločitev in mnenje svoje-ga poglavarja, kateri je hitel, da vrne algvacilu zahtevani mošnjček. Cortadillo pa je bil zdaj tudi pri drugih zagotovljen pridevek "Dobrega," kakor da je bil Don Alfonso Perez de Guzman Dobri, ki je vrgel z obzidja mesta Tarife svoj nož, da so z njim zabodli njegovega lastnega sina. (Ko je leta 1294. oblegal uporni infant Don Juan de Castilla trdnjavo Tarifo, v kateri je bil poveljnik njegove-mu bratu Sanchu IV. zvesti Guzman, ter je infant zvedel, da je Guzman skrnil svojega sinčka v sosedni vasi, je dečka ujel, ga pripeljal pod obzidje ter zapretil očetu, da ga takoj zabode, če mu ne odpre trdnjave. Guzman je odgovoril s tem, da je odpel svoje bodalo ter ga vrgel pred oblegovalca, ki je bil res toliko krut, da je otroka na mestu zaklal.)

Ko se je Monipodio povrnil, sta prišli z njim tudi dve deklini. Obe sta imeli našminkana obraza, čez in čez nabarvane ustnice ter z neko svinčeno barvo prepletkane prsi, ogrnjeni pa sta bili v kratke suknene plašče ter polni drznosti in nesramnosti. Rinconete in Cortadillo sta takoj razumela, da sta dve takšni, in se nista motila.

Nemudoma sta stopili z odprtimi rokami ena k Chiquiz-naqu, druga k Maniferro—zakaj tako sta se klicala ona dva grdava, Maniferro pa še posebej zato tako, ker je nosil eno roko iz železa, namesto tiste, ki mu jo je bil vsled take razsodbe odbil rabelj. Tudi onadva sta objela dekleti z največjo vzhlenostjo ter ju vprašala, ali imata kaj, da si zmocita svoje dovodne žlebove.

Kako da ne, moj ptiček! je rekla ona, ki se je klicala Gananciosa. Takoj bo tu tvoj verni sluga Silvatillo s košem vsega, kar je Bog dal.

(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

POTREBUJEMO

Operatorje na šivalni stroj z eno ali dvema iglama. Izkušeni ali brez izkušnje. Dobra plača. Plačamo po čitnice in praznike. Vprašajte v: Room 306—81 W. Van Buren St.

ŽENSKE

Nad 18 let stare za delo na Punch Presses. Dnevno od 7:30 do 4:00 pop. Soboto do 12. Čas in pol za nad 40 urno delo. Dobra prilika za začetnike, prilika za bodočnost pri zaslužku od kosa. Stalno povojno delo. Udobno stanje. Prosta zavarovalnina in delitev dobička.

CHICAGO METALIC MFG. CO.

3711 SO. ASHLAND AVE.

POTREBUJEMO

OPERATORJE NA ŠIVALNE STROJE. Eno ali dvema iglama. Dobra plača, stalno delo. JACK DAVIS SHIRT CO. 207 So. Wabash—6 floor

MOŠKI—Odsluženi vojaki

Mi potrebujemo "PUNCH PRESS OPERATORS SPOT WELDERS ACETYLENE WELDERS HOLLOW METAL DOOR MECHANICS" in splošne tovarniške delavce. 50 ur dela na teden.—Najvišja plača 2850 W. Lake St. Phone Nev. 5000

EX-SERVICE MEN

Mi lahko uposlamo odslužene vojake v naši "Plate Making and Press Department." Izvrstna prilika pri nas.

Vprašajte za Mr. Benton MEYERCORD CO. 5339 WEST LAKE STREET

Prve vključbe na posojila za prenovljenje in refinanciranje, dobite po zmerni obrestni meri pri: KORUNA SAVING & LOAN ASSOCIATION 2832 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. Rockwell 0538

SELM SE V CALIFORNIJO in potrebujem dober avtomobil. Zmožen napraviti vožnjo. Plačam v gotovini. Phone EDGewater 4306

Razni mali oglasi

MLADENIČI IN DEKLETA 16 let ali več stari za delo v "STOCK ROOM" zavijati in vezati. Stalno delo, dobra plača. CHICAGO TOBACCO CO. 419 S. Halsted St.

POTREBUJEMO

KUHARICO STALNO DELO DOBRA PLAČA

MUNDELEIN COLLEGE

6363 SHERIDAN ROAD AMB 9011

POTREBUJEMO

SHEET METAL MEN in POMOČNIKE

UNIJSKE DELAVCE

Stalno delo—najvišja plača

PULLMAN SHEET METAL WORKS

11445 COTTAGE GROVE AVE.

Potrebujemo takoj

NAVADNE SPOŠNE DELAVCE

za delo 48 do 53 ur na teden.

ČAS IN POL ZA NAD 40 UR DELA DOBRA PLAČA STALNO DELO

APPLETON ELECTRIC CO.

1701 W. Wellington

MOŠKI—ODSLUŽENI VOJAKI, pri nas lahko dobite takoj delo za "box springs makers." Izkušeni ali brez izkušnje. Dobra plača—veliko dela. Dobra bodočnost.—Sup. 5270.

MEYER-REIN & CO. 216 W. Institute Place

KUHARJI

\$60.00 do \$90.00. Pomočniki za pojedine in partije \$30.00—\$40.00. Stanovanje in hrana. Kličite CRYSTAL LAKE 125

POTREBUJEMO

ŽENE in DEKLETA

za delo pri klobasah

"SAUSAGE KITCHEN"

Stalna služba

GOLDEN OAK PACKING CO.

1235 George St.

Kuharice - Kuharice

Tu imate priliko, katero ste dolgo iskali, da se pridružite prvovrstni zračni liniji. Si jamčite stalno povojno delo z dobro bodočnostjo, na polju avijatike. Mi preskrbimo uniform obleko. Vprašajte še danes.

Transcontinental and Western Air, Inc. 39 S. La Salle, Room 716 and 7000

DELO DOBE HIŠNICE

"JANITRESSES"

ŽENSKE ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MESTA Delovne ure od 8:30 popoldne do 12. ure zvečer. Vojno nužno industrija.

Rabimo tudi pomočnice v jedilnici VPRASHAJTE pri

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKE Street Floor 309 W. Washington Street

Razni mali oglasi

MOŠKI - MOŠKI

STALNO DELO NIČ ODLAGANJA

Družba izdeluje nove tekstilne vreče.

NUJNA INDUSTRIJA

Se ne zahteva izkušnosti.

DOBRA ZAČETNA PLAČA

Povišanje plače po zmognosti, prosto zdravstveno zavarovanje.

PLAČANE POČITNICE

Central Bag & Burlap Co.

4513 SO. WESTERN AVENUE

POTREBUJEMO ZA

Die Casting

MACHINE OPERATORS DOBRA PLAČA—NO ALUMINUM Semiautomatic Hydraulic stroji

RUSSAKOV DIE CASTING CO.

700 East 41st St. DRE 4141

ŽENE in DEKLETA

brez skušnje za namizno delo v svetli prijazni tovarni na zapadni strani.

Vprašajte Mr. Green

1550 S. INDIANA AVE.

ali pa kličite Wabash 1800

S. Buchsbaum & Co.

Razni mali oglasi

Ženske potrebujemo

"MACHINE OPERATORS"

STALNO POVOJNO DELO

Star Metal Cap Co. 5840 So. Honore

POTREBUJEMO TAKOJ

Izkušene operatorje

na z eno iglo šivalne stroje. Dobra plača. Čas in pol za nad 40 urno delo. Gotova povojna bodočnost.

TINY TOG CO.

307 W. VAN BUREN ST.

Tool & Die Makers

IZKUŠENOST ZAHTEVAMO

Du Val Kostur Mfg. Co.

2009-11 CLYBOURNE AVE.

Tel.: Lin. 1300—3837

Clerks Bookkeepers Clearing house clerk Adding machine operators Izvrstno delovno stanje. Prijazno sodelovanje pri dobri instituciji.

COSMOPOLITAN STATE BANK

801 N. Clark St.

COMPTOMETER OPERATORS

MILWAUKEE RAILROAD

2423 SOUTHPORT AVE. Apply Room 67

DIAMOND T MOTOR CAR CO.

potrebuje takoj MOŠKE DELAVCE za nujno industrijsko delo

"MECHANICS - ASSEMBLERS PAINT SPRAYERS - CRATERS PACKERS - LABORERS SPLOŠNE TOVARNIŠKE DELAVCE DRILL PRESS OPERATORS STOCK HANDLERS - DRIVERS"

Stalno delo in izvrstna dobra plača takoj od začetka

Izvrstno delovno stanje

Direktna vozna zveza direktno do vrat Pridite pripravljeni za delo

DIAMOND T MOTOR CAR CO. 4517 West 26th Street

TRI NOVELE

Miguel Cervantes

Prevedel dr. Ivo Šorli

Rinconete in Cortadillo

(Nadaljevanje)

Ravno takrat je pritekel ves zasopel neki mladič ter povedal, da se bliža hiši algvacil (birič) za postopače, toda brez spremstva.

Ne vznemirjajte se! je rekel Monipodio. Ta algvacil je naš prijatelj in ne prihaja nikoli za nesrečo. Ostanite, kakor ste—že jaz opravič z njim!

Ceprav so bili vsi nekoliko razburjeni, so ubogali. Monipodio pa je odšel k vratom, kjer ga je čakal algvacil, s katerim se je nekaj časa razgovarjal. Potem se je Monipodia vrnil in je vprašal:

Komu sem danes določil trg San Salvador?

Meni, je odgovoril Ganchuelo.

Kako potem pa to, da je izginila neka denarnica, ki je dišala po ambri in ki je davi ravno tam dobila prijemke, skupaj s petnajstimi zlatimi skudi, dvema dvojnim realima in ne vem še kolikimi četrtaki?

To je res, da je davi zmanj-

kal tisti mošnjček, je odgovoril Ganchuelo. Toda jaz ga nisem vzel in tudi ne vem, kdo ga je.

Le nikakih neumnosti z menoj! je povzel Monipodio. Denarnica se mora najti, ker jo zahteva algvacil, ki je naš prijatelj in nam napravi tisoč uslug na leto!

Fant se je vnovič zaklel, da ne ve ničesar o njej. Monipodio pa je začela grabiti strašna jeza, in zdelo se je, da mu živ ogenj šviga iz oči, ko je kričal:

Naj nihče niti v najmanjši reči ne krši zakonov našega reda, ker bo drugače plačal to z življenjem! Ven z mošnjem! In če jo kdo skriva, ker ne mara plačati davka, mu odštejem jaz, kar mu gre ter dodam ostanek iz lastnega žepa; zakaj algvacil na noben način ne sme jezen oditi!

Fant je vnovič prisegel in se zaklel, da on mošnje ni vzel, niti je kdaj videl. Vse to pa je le še bolj razplamtel Monipodio jezo in vznemirilo tudi vso družbo, ki je spoznala, da se greši proti njenim štatutom